

14. Болнар, М. "Моя пісня якимось дивом потрапила на "Поле Чулес". Але для композитора Михайла Керещмана це далекое не найбільша творча удача / Марина Болнар // Новини Закарпаття. – 2010. – 22 трав. – С. 21.; фото. М. Керещмана.
15. Грицишук, Т. Михайло Керещман – творець прекрасного для наших серцець : [заст. працівник культури України] / Тетяна Грицишук // Срібна Земля. – 2010. – 7 трав. – С. 11.
16. Жофчак, З. "Тонкі струни дитячої душі" Михайла Керещмана : [нова зб. пісень авт.] / Золтан Жофчак // Новини Закарпаття. – 2011. – 25 січ. – С. 8.
17. Мишанич, В. Свято мистецтва від Михайла Керещмана : [творч. вечір до 70-річчя комп.-пісняря] / Володимир Мишанич // Ужгород. – 2009. – 30 квіт. – С. 7.
18. Рад, В. Не є лишик співаночок, як у нашому краї : [вихід зб. за одноімен. назвою в ужгород. поліграфцентрі "Ліра"; упоряд. М. Керещман та Ю. Чорі] / Віталій Рад // Новини Закарпаття. – 2011. – 22 січ. – С. 17.
19. Сможаник, В. Славний творець музичного мистецтва : (до 70-річчя з дня народж. засл. працівника культури України М. Керещмана) : [комп.] / Василь Сможаник // Культурологічні джерела. – 2009. – № 2. – С. 17-18.; фото.
20. Сможаник, В. Славний творець музичного мистецтва : з нагоди 70-річчя від дня народження Заслуженого працівника культури України Михайла Михайловича Керещмана / Василь Сможаник // Трибуна. – 2009. – 19 верес. – С. 12.; портр.

КВІТЕНЬ: 17

ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ МУЧИЧКА

90-річчя від дня народження діяча православною руху
на Закарпатті (1924–1979)

Василь Іванович Мучичка народився 17 квітня 1924 р. в с. Горонда Мукачівського округу на Підкарпатській Русі. Батько – Іван Васильович та мати – Анна Андріївна (дівоче – Кучинна) були рідному селі, потім навчався в Мукачівській гімназії (1935–1943). У 1943 р. поступив на Богословський факультет Будапештського університету. У зв'язку із закінченням війни факультет було закрито, Василь Мучичка закінчив лише один курс. У 1947 р. вступив по-

слушником до Свято-Миколаївського монастиря на Чернечій горі в Мукачеві. Згодом монастир було перетворено на жіночий. 31 січня 1949 р. настоятель Свято-Миколаївського монастиря в с. Іза та багочинний монастирив області архімандрит Матфей (Вакаров) благословивня архієпископа Макарія (Оксіюка) постриг Василя з благословивня резиденції в Мукачеві. 20 лютого того ж року черкві єпископської резиденції в Свято-Миколаївському монастирі архієпископом Макарієм рукоположений в сан ієродіякона. Прийнятий до роботи в канцелярію єпархіального управління в Мукачеві. До кументи архіву Мукачівської православної єпархії характеризують молодого ієродіякона позитивно. У характеристиках відзначено, що він добре освічений, займається богословською наукою, чітко виконує свої обов'язки. З призначенням на Мукачівську кафедру єпископа Іларіона (Кочергіна) 1 травня 1950 р. призначений технічним працівником канцелярії єпархіального управління. Проживав при єпископській резиденції, перебував у складі братії чоловічого Свято-Успенського монастиря при архієрейському домі.

2 серпня 1950 р. в Різдва-Богородичному жіночому монастирі в с. Липча єпископом Іларіоном рукоположений в сан ієромонаха. Зархований у склад братії Свято-Миколаївського чоловічого монастиря в с. Іза. Протягом 1950–1951 рр. правлячим архієреєм часто направлявся для проведення богослужіння у різні села Мукачівської єпархії (Бедєвля, Рахів, Доробратово, Червеново та ін.). У 1951 р. регулярно обслуговує с. Свобода (Бадов І, Бадов ІІ) Берегівського району. 3 жовтня 1951 р. поступив на навчання до Московської духовної академії, яку закінчив у 1956 р. зі ступенем кандидата богослов'я. Тема дисертації: "История борьбы православия в католико-униатством в Закарпатье в XX веке и ликвидация унии в 1949 г.". Служив священником при храмах св. Архангела Гавриїла та св. ап. Петра і Павла в Москві.

У 1957 р. на прохання предстоятеля Чехословацької православної церкви, митрополита Празького та всієї Чехословащини Іоанна (Кухтіна) переведений в його розпорядження для пастирського служіння на Прашівщину. На чолі Прашівської єпархії тоді стояв єпископ Дорофей (Філіп), уродженець закарпатського села Нанкова. Владика Дорофей призначив ієромонаха Кирила настоятелем приходів у селах Брезничка (*Breznicka*) та Пестрина (*Pestrina*).

У 1958 р. перейшов на роботу на православній богословській факультет Пряшівського університету. На факультеті о. Кирил служив єпіскапом, працював асистентом та доцентом. Викладав Старий Заповіт, грецьку мову, грецьку та латинську мови. У 1961 р. зведений у сан архімандрита.

14 вересня 1965 р. відбулася хіротонія архімандрита Кирила в єпископа Трєсовіцького, вікарія Михайлівської єпархії. З 14 листопада 1965 р. єпископ Михайлівський. Автор статей на релігійні теми та історії православних церков. Помер 25 липня 1979 р. Похований в Землянській Широкій (округ Михайлівці, Словаччина). На похороні були присутні митрополит Празький і всієї Чехословаччини Доррфен (Філіп), єпископ Пряшівський Миколай (Кочвар), прот. М. Керншівц, прот. С. Пружинський, о. С. Фомін та ін.

КОРИ ДАНИЛЕЦЬ

Державні архіви:

1 Кирил (Мучичка), неромонах. Історія боротьби православня с католицько-унітарством в Закарпатті в ХХ веке и ликвидация унии в 1949 г. / Кирил (Мучичка) – Загоруєк: Свято-Троїцька Сергієва Лавра, 1956. (машинно-письм.) – 106 с.

***

2 Данилець, Ю. Єпископ Кирил (Мучичка) / Ю. Данилець // Сповідники та Православники Православної Церкви на Закарпатті в ХХ ст. / авт. кол.: Ю. Данилець (голова авт. кол.), архієпископ Феодор (Мамасуєв) [та ін.] – Харків: "ТОВ Скорпіон Т-ЛТД", 2011. – С. 278-280.

3 Монич, О. Мучичка Василь Іванович: [єпископ] / О. Монич // Енциклопедія Закарпаття: визначні особи ХХ століття. – Ужгород: Гражда, 2007. – С. 224.

4 Ф. К. Мучичка Василь, єпис. Кирил / Ф. К. // Крєсазнавчий словник русинь-українцїв. Пряшівщина / упроряд. Ф. Ковач. – Пряшів: Союз русинь-українцїв Словач Республіки, 1999. – С. 231.

5 Суґла (Миселка) – biskup michalovský (1924-1979) // Pravoslavný síkveľny calendar 2010. – Prešov, 2009.

***

6 Хома, И., прот. Епископ Михаловский Кирил: [некролог] / И. Хома // Журнал Московской Патриархии – 1980. – № 1. – С. 49.

7. Horak, S. Zivite jubileum Preosvieteného vladьku Sьgla, biskupa michalovského / S Horak // Odkaz sv. Sьgla a Metoda. – 1974. – № 4. – С. 79.

8. Tomko, D. N., Jerej, 30. yčtočie zospucia vladьku Sьgla / Dušan Tomko // Prásten. – 2009. – № 8. – С. 4.

9. In dosluhym Preosvietenym vladьkom Sьgлом, biskupom michalovskym // Odkaz sv. Sьgla a Metoda. – 1979. – № 9. – С. 199-202.

КВИТІШЬ: 21

ВАСИЛЬ ГОПКО

110-річчя від дня народження церковного діяча
Пряшівщини (1904–1976)

Постать греко-католицького єпископа Василя Гопка, підданого стражданням за вірність своїй Церкві у роки тоталітаризму, відомо далеко за межами рідної Пряшівщини. Заслуги цього владіки має у новому тисячолітті відмітити Папа Римський Іоанн-Павло II, вже у новому тисячолітті відмітив Папа Римський Іоанн-Павло II, протоієреєвщини в 2003 р. Гопка до лиця блаженних.

Майбутній єпископ народився 21 квітня 1904 р. в селянській сім'ї в селі Грабське, неподалік Бардієва. Незабаром після народження Гопка помер його батько, а мати була вимушена виїхати на заробітки в США. Вихованням дитини зайнялися батьки матері, а згодом його дядько – греко-католицький священник Дмитро Петренко, який і направив хлопчика на шлях пастирського служіння. Початкову освіту Гопко отримав у Бардієві. У 1923 р. на відмінно закінчив гімназію в Пряшеві. Тоді ж поступив до Пряшівської єпархіяльної семінарії, після успішного завершення якої, з лютого 1929 р. він був висвячений на священника. Хіротонію здійснив єпископ Павло-Петро Гойдич (1888–1960), який на все життя став наставником, а згодом й старшим співбратом Гопка.

Першим місцем служіння молодого священника стала Прага. Після утворення Чехословаччини і надання цьому місту статусу загальнодержавної столиці, сюди потягнулися численні вищідієзакінчені грецької Русі та Східної Словаччини, а також ємігранти з Підкарпатської Русі та Східної Словаччини, без пастирської Триваллий час греко-католицькі вірники заглиблялися тут повноцінної опіки. Саме Гопкові вдалося, нарешті, налагодити тут повноцінної не парафіальне життя (офіційно Празька парафія була визнана у 1933 р.). Окрім цього він заснував для молодих русинів "Спілку греко-католицької молоді", "Товариство руських греко-католицьких студентів" інші громадські організації конфесійного характеру. Паралельно Гопко продовжував свої богословські студії у Карло-